

2002:6

**Motion av Erik Nilsson (s) om Utbildning för alla -
ett program för att motverka den sociala
snedrekryteringen till högre utbildning**

Att alla människor ska ges likvärdiga möjligheter att studera är en av socialdemokratiens viktigaste frågor. En god utbildning spelar dels stor roll för den enskildes möjligheter att påverka sitt liv, dels blir välutbildade medborgare en allt viktigare förutsättning för en långsiktigt god ekonomisk tillväxt.

Idag finns betydande skillnader i utbildningsnivå mellan olika grupper av medborgare som till stor del kan förklaras med gamla klasskillnader. I förorter som Skärholmen och Farsta har ca en fjärdedel av invånarna under 64 år högskoleutbildningen, vilket kan jämföras med innerstadens Östermalm och Norrmalm där motsvarande andel är ca 55 %. Fortfarande är inkomster, föräldrars utbildningsnivå, bostadsort och etnisk härkomst i hög grad styrande för den enskildes utbildningsval. Medan cirka två av tre barn till högre tjänstemän börjar på högskolan är motsvarande andel för barn till arbetare cirka en av fem.

Regeringen har i sin proposition "Den öppna högskolan" presenterat en rad förslag till hur högskolan kan stimulera fler ungdomar från hem utan studietradition att läsa vidare på högskolan. Det är utmärkta förslag som kommer att bidra till att minska tröskeln för inträde på högskolan. Men den sociala skiktningen inom utbildningssystemet grundläggs långt tidigare. De sociala skillnaderna märks bland annat i de betydande skillnaderna i grundskolebetyg som finns mellan elever från arbetarhem jämfört med elever från högre tjänstemannahem.

De två viktigaste förklaringarna till den sociala snedrekryteringen är betygens roll för elevernas val av studieväg och skillnaderna i det stöd som föräldrar med olika utbildningsbakgrund ger sina barn.

Utifrån de analyser "Kommittén Valfärdsbokslut" redovisar av samband mellan barn och ungdomars studieresultat och studieval och föräldrarnas utbildningsnivå och yrke har Socialdemokraterna i Stockholm presenterat ett program för hur staden ska utforma sin förskole-, grundskole- och

gymnasiepolitik för att aktivt motverka den sociala skiktningen i skolan. Rapporten biläggs till denna motion.

Utifrån analyserna i rapporten har vi föreslagit följande åtgärder:

- ? Kommunfullmäktige ska anta mål och riktlinjer för hur den sociala snedrekryteringen ska motverkas. Alla grund- och gymnasieskolor får i uppdrag att aktivt motverka den sociala snedrekrytering till högre utbildning. Mer resurser skall tillföras till förskolor, grundskolor och gymnasier för att se till att alla elever når de uppställda målen och får behörighet till högre utbildning.
- ? Resursfördelningen till förskolor, grundskolor och gymnasier i Stockholm skall ändras. Mer pengar skall gå till områden med låga inkomster och med låg genomsnittlig utbildningsnivå.
- ? Staden bör inleda en försöksverksamhet med viss ämnesundervisning på det egna modersmålet för utlandsfödda elever.
- ? Alla gymnasieskolor i Stockholm skall teckna samverksansavtal med minst en av regionens högskolor om bl.a. lärarutbyte och studiebesök för elever.
- ? Lokala styrelser tillsätts för gymnasieskolorna med minst en representant för högskolan i syfte att underlätta övergången mellan gymnasium och högskola
- ? Kommunfullmäktige utfärdar en gymnasieexamensgaranti till alla stockholmare som saknar treårig gymnasieexamen
- ? Utbildningsnämnden får i uppdrag att starta s.k. collegeutbildningar (överbrygningsutbildningar mellan gymnasium och högskola) i samverkan mellan kommunen och regionens högskolor.
- ? Bandhagens gymnasium bör bli ett centrum för collegeutbildningar och basårsutbildningar
- ? Staden tar initiativ till ett utbildningsråd i syfte att skapa tydligare kopplingar mellan gymnasieutbildning och högskoleutbildning
- ? Staden ska göra en genomgripande satsning på att intressera grundskolans elever för matte/naturvetenskapliga studier
- ? Läxuppgifterna ska utformas så att de bidrar till att minska den sociala skiktningen i skolan
- ? Skolorna skall erbjuda eleverna läxhjälp, studiestödjare och mentor
- ? Skolorna skall erbjuda eleverna läsplatser i skolan på kvällar och helger
- ? Alla elever i grundskolans årskurs 7 – 9 och alla gymnasieelever ska ha tillgång till en studie- och yrkesvägledare. Kommunfullmäktige ska fatta beslut om riktlinjer för studie- och yrkesvägledningen i staden.

- ? Utbildningsnämnden ges i uppdrag att erbjuda alla studie- och yrkesvägledare i grund- och gymnasieskolan kompetensutveckling och stöd
- ? Utbildningsnämnden ges i uppdrag att föreslå hur studie- och yrkesvägledningen vid stadens samtliga skolor kan utvecklas
- ? Staden bör satsa på att utveckla på PRAO och på att erbjuda ungdomar sommarjobb
- ? Målsättningen skall vara att alla elever ska erbjudas plats på sitt förstahandsval till gymnasieskolan vad gäller program
- ? Skolorna bör prioritera att utveckla elevernas verbala förmåga
- ? Varje år får alla elever i grundskolan en skönlitterär bok.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar att anta ett program för ge fler stockholmare möjlighet att gå vidare till högskolan i enlighet med ovanstående förslag.

Stockholm den 21 januari 2002

Erik Nilsson

Bilaga: Rapporten "Utbildning för alla – nr7/2001 i Socialdemokraternas rapportserie". (Här ej tryckt)